

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2009:23 av Lena-Maj Anding m.fl. (MP) om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier

Föredragande landstingsråd: Stig Nyman

Ärendebeskrivning

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att placera lämpliga uppdragsutbildningar vid landstingets naturbruksgymnasier vid Säbyholm och/eller Berga samt att ge Locum AB i uppdrag att genomföra omställningen av de energiåtgärder som påbörjats på Säbyholms naturbruksgymnasium och att lägga fram en plan för fortsatta åtgärder för fastighetsbeståndet.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsstyrelsens motivering

Sedan motionen skrevs har landstinget tecknat ett avtal med ABF Sollentuna om överlåtelse av verksamheten vid Säbyholms naturbruksgymnasium.

Vid Berga naturbruksgymnasium har en utveckling av utbudet skett, i enlighet med de möjligheter som ges av gymnasieskola 2011. Sedan den 1 juli 2012 är landstinget även huvudman för gymnasiesärskolan på Berga, med inriktning på park och miljö i kombination med djur och småskaligt skogsbruk. Motionärerna för fram flera olika utvecklingsmöjligheter som kommer att vägas in i det fortsatta utvecklingsarbetet för Berga naturbruksgymnasium.

Beslutsunderlag

1. Landstingsstyrelsens ojusterade protokollsutdrag från sammanträde den 13 november 2012 § 235, med MP-ledamöternas särskilda uttalande. Protokollet justeras den 27 november 2012.
2. Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2012
3. Motion 2009:23
4. Hälsa- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 1 december 2009 § 20, med MP-ersätтарыttrande
5. Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 september 2009

Datum för justering: 2012-11-27
Datum för anslag: 2012-11-28

---

§ 235

**Motion 2009:23 av Lena-Maj Anding m.fl. (MP) om avvecklingen av
Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier**

LS 0906-0527

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 24 oktober 2012 med hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 1 december 2009 och landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2012.

MP-ledamöternas skrivelse den 13 november 2012 (bilaga).

I ärendet yttrade sig Raymond Wigg.

Landstingsstyrelsen beslutade enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

MP-ledamöterna lät som *särskilt uttalande* anteckna vad de anfört i sin skrivelse.

Vid protokollet

Anna-Britt Weiss

Exp till:
Landstingsfullmäktige
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Landstingsdirektören

**Särskilt uttalande Motion 2009:23 av Lena-Maj Anding m.fl. (MP) om
avveckling av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier LS 0906-0527**

Precis som förvaltningen skriver är verksamheten på Säbyholms naturbruksgymnasium sedan höstterminen 2010 inte längre i landstingets regi, utan endast verksamheten vid Berga naturbruksgymnasium kvarstår. Miljöpartiet beklagar utvecklingen, där det nu endast återstår ett naturbruksgymnasium i landstingets regi. Miljöpartiet noterar också att vare sig förvaltningen eller den politiska majoriteten ännu nåtts av nyheten att verksamheten vid Säbyholms Naturbruksgymnasium sedan höstterminen 2012 inte längre existerar och att det löfte som utgavs från den politiska majoriteten 2009, att Säbyholms framtid var säkrad genom den nya ägarkonstruktionen, inte var förenlig med verkligheten. Detta förutspådde Miljöpartiet redan 2009.

Det underliga när det gäller ärendets behandling är att det blivit liggande denna långa tid fastän hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande är daterat den 23 september 2009, och att hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet redan den 1 december 2009.

Detta är en brist i ärendehantering som måste påpekas.

Miljöpartiet tackar ändå för svaret och ser fram emot att landstinget fortsätter utvecklingen av Berga Naturbruksgymnasium, vilket Miljöpartiet aktivt kommer att ta del av.

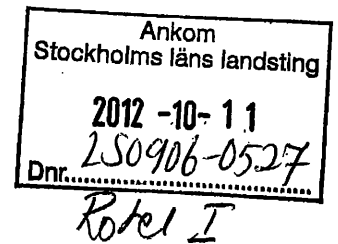
Landstingsstyrelsens förvaltning
Administrative direktören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-10-09

LS 0906-0527

Handläggare:
Anders Nyström

Landstingsstyrelsen

Motion 2009:23 av Lena-Maj Anding (MP) m.fl. om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier

Ärendebeskrivning

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att placera lämpliga uppdragsutbildningar vid landstingets naturbruksgymnasier vid Säbyholm och/eller Berga samt att ge Locum AB i uppdrag att genomföra omställningen av de energiåtgärder som påbörjats på Säbyholms naturbruksgymnasium och att lägga fram en plan för fortsatta åtgärder för fastighetsbeståndet.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2012

Motion 2009:23

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 23 september 2009

Protokollsutdrag från hälso- och sjukvårdsnämnden den 1 december 2009, med MP-ersättaryttrande

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Den 9 juni 2009 beslutade landstingsfullmäktige att godkänna överenskommelsen mellan landstinget och ABF Sollentuna om överlåtelse av verksamheten vid Säbyholms naturbruksgymnasium. Från den 1 juli 2009 upphörde landstingets ansvar för all utbildning vid skolan. Därför återstår enbart utbildningsverksamheten vid Berga naturbruksgymnasium i landstingets regi.

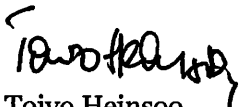
Berga naturbruksgymnasium har utvecklat utbildningsutbudet utifrån de möjligheter som gymnasieskola 2011 ger och skolans naturbruksprogram innehåller inriktningarna jord, djur och skog. Sedan den 1 juli 2012 är landstinget även huvudman för gymnasiesärskolan på Berga vars naturbruksutbildning är inriktad på park och miljö i kombination med djur och småskaligt skogsbruk. Motionärerna tar fram utvecklingsmöjligheter inom utbildningsområdet som kommer att vägas in i det fortsatta utvecklingsarbetet gällande Berga naturbruksgymnasium.

Förutom utbildningsverksamheten är Berga ett levande lantbruk med kor och mjölkproduktion, smågrisar, hästar och odling av spannmål och foder. Årligen mottar skolan studiebesök av ca 20 000 personer, där barn och förskolebarn är viktiga målgrupper i en storstadsregion.

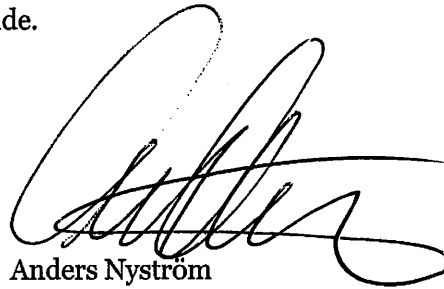
Motionen har även behandlats i hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN 2009-12-01 p 20) där man har konstaterat att, om en ny behandlingsmetod är färdig för införande och utbildning i metoden ska ske genom uppdragsutbildning vid naturbruksgymnasierna vid Säbyholm och/eller Berga enligt motionärernas förslag, konstaterar förvaltningen att direktavtal med gymnasierna inte kan träffas, utan att upphandling i så fall måste ske i konkurrens enligt lagen om offentlig upphandling.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anders Nyström
Administrativ direktör

Motion av Lena-Maj Anding (MP) m fl om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier

Ursprungligen uppstod redan på 1800-talet lantmannaskolor, huvudsakligen genom "avknoppning" från folkhögskolor. Syftet var att ge blivande lantbrukare elementära kunskaper för sin livsgärning. Huvudmän var i allmänhet landstingen, i några fall hushållningssällskapen. En del av dessa skolor saknade skoljordbruk i början, men detta avhjälpes så småningom helt. Utbildningen bedrevs som vinterkurser. En del specialkurser förekom helårsvis. Det fanns också s.k. lantbruksskolor, som mest avsåg utbildning av blivande arbetsledare. Tillsynsmyndighet var Lantbruksstyrelsen. Trädgårds- och skogsutbildningen hade sina egna skolor.

I och med Lgy 70 överfördes lantmannaskolorna helt till gymnasieskolan liksom annan yrkesförberedande utbildning. Utbildningen anpassades helt till den övriga gymnasieskolan genom tvååriga jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdslinjer inklusive specialkurser. Landstingen fick helt överta huvudmannaskapet och Skolöverstyrelsen (SÖ), senare Skolverket, blev tillsynsmyndighet.

Nästa steg blev Naturbruksprogrammet, som är en fortsättning i likhet med övriga gymnasieutbildningar. Huvudmannaskapet är mera flexibelt och har på många håll i landet flyttats över till andra huvudmän av olika skäl. Nu behöver ju inte ens rektorn ha utbildning inom ämnesområdet.

I Stockholms läns landsting fanns tidigare en utbildningsnämnd, som även hade vårdgymnasierna och landstingsägda folkhögskolor inom sitt ansvarsområde. I och med att vårdgymnasierna övergick till andra huvudmän, inrättades en Kultur- och utbildningsnämnd, som fick hand om jordbruks- och trädgårdslinjerna. Någon skogsbrukslinje har aldrig funnits inom landstinget.

Under senaste 10-årsperiodern, kanske längre, har det särskilt från vissa partier visats en likgiltighet för dessa högkvalitativa utbildningar. Detta åskådliggörs tydligt genom de omflyttningar som skett inom landstinget. Ansvaret har växlat mellan kulturnämnd och landstingsstyrelse, utan vettig mening. Dessa ständiga ansvarsbyten skapar stor otrygghet hos personalen. Dessutom tar varje omflyttning tid och leder till ineffektivitet. Den potens som ligger i de areella näringarna med den unika betydelse de har för regional struktur, miljöfrågor mm. tas inte tillvara med dagens ständiga ansvarsbyten.

En organisation, som flera partier under en tid har diskuterat, är övergång till friskola, kanske som personalkooperativ. Intresset bland personalen har varit svalt. Svårigheter med tillräckligt elevunderlag gör att en sådan lösning ger osäkerhet för framtiden. Nu föreslås en övergång till ABF. En lika osäker lösning.

Den viktiga frågan om fastigheternas ägare kvarstår. Om landstinget i en nära eller avlägsen framtid gör sig av med dessa skolor kan det bli dödsstöten. Förutom att de

representerar ett kapital så har de ett stort kulturvärde. Verksamheten ger ju också intäkter och bidrar till regionens utveckling vilket är ett stort regionalpolitiskt värde med tanke på de ungdomar som har sin utbildning där. Fritidsverksamhet, studiebesök, utställnings- och mötesverksamhet verkar idag positivt på många sätt. Men en helt annan utveckling skulle kunna växa fram.

Om verksamheten istället ges möjlighet att utvecklas genom att landstinget placerar vissa uppdragsutbildningar t.ex. grön rehabilitering, utbildning om djur i vården på Säbyholm och genom att se till att anläggningen fungerar bättre energimässigt kan resurser frigöras för en utveckling som kan komma flera till del. Området skulle kunna locka lokala näringsidkare och utvecklas till ett närings-, regional-, fritids- och kulturcentra i den nordvästra delen av regionen, vilket troligen också skulle leda till ett bättre elevunderlag och större intresse för de viktiga areella näringarna.

Miljöpartiet föreslår landstingsfullmäktige besluta

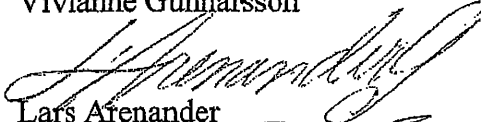
- att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att placera lämpliga uppdragsutbildningar vid landstingets naturbruksgymnasier vid Säbyholm och/eller Berga
- att ge LOCUM AB i uppdrag att genomföra omställningen av de energiåtgärder som påbörjats på Säbyholms naturbruksgymnasium samt att lägga fram en plan för fortsatta åtgärder för fastighetsbeståndet

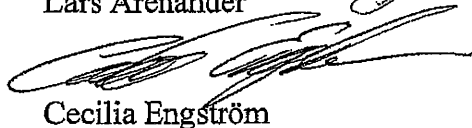
Stockholm 2009-06-09

Lena-Maj Anding

Agnetha Boström

Vivianne Gunnarsson

Lars Arenander

Cecilia Engström

Raymond Wigg

Åke Askensten

Yvonne Blombäck

Helene Sigfridsson

Ingvar von Malmberg

Bilaga 16

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN 2009-12-01
Miljöpartiet de Gröna **Ersättaryttrande** Ärende 20
HSN 0906-0635

**Yttrande över motion av Lena-Maj Anding /MP) m.fl. om
avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier**

Förvaltningens tjänsteutlåtande konstaterar att uppdragsutbildningar
landstinget vill genomföra måste ske genom upphandling i konkurrens.

Det område motionen tar upp; Grön rehabilitering finns flera
evidensstudier kring (Alnarp, SLU) och uppföljning av metoden som visar
på mycket goda resultat. Så goda att de självklart ska användas av flera
vårdgivare. Det vore därför av stort värde om landstinget kunde upphandla
uppdragsutbildning av denna metod så att fler kan få möjlighet till
rehabilitering, kunna återgå till ett aktivt liv och arbete.

Djur i vården är däremot ett ganska nytt område inom hälso- och
sjukvården i Sverige där utbildning av vårdhundförare f.n. pågår. Till en
början skulle man kunna tänka sig en studie för att pröva metodiken inom
någon lämplig vårdgren innan man prövade i större skala. Tidigare projekt
med vårdhund har slagit väl ut och i USA finns närmare 10 000
vårdhundteam inom olika vårdgrenar.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-09-23

HSN 0906-0635

Handläggare:
Gunnar Sennvik

Yttrande över motion av Lena-Maj Anding (MP) m.fl. om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruks- gymnasier

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Motionärerna föreslår i motionen att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att placera lämpliga uppdragsutbildningar vid landstingets naturbruksgymnasier vid Säbyholm och/eller Berga.

I motionen framhålls att verksamheten vid skolorna bidrar till regionens utveckling, vilket är av stort regionalpolitiskt värde med tanke på de ungdomar som har sin utbildning där. För att möjliggöra ytterligare utveckling föreslår motionärerna att landstinget placerar vissa uppdragsutbildningar, t ex grön rehabilitering och utbildning om djur i vården på Säbyholm. Genom att se till att anläggningen fungerar bättre energimässigt kan resurser frigöras för en utveckling som kan komma flera till del. Området skulle kunna locka lokala näringsidkare och utvecklas till ett närings-, regional-, fritids- och kulturcentra i den nordvästra delen av regionen, vilket också skulle leda till ett bättre elevunderlag och större intresse för de viktiga areella näringarna.

Förvaltningen noterar att landstingsfullmäktige 2009-06-09, § 149, beslutat att godkänna överenskommelse mellan landstinget och ABF

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-09-23

HSN 0906-0635

Sollentuna om överlåtelse av verksamheten vid Säbyholms naturbruksgymnasium och att landstinget därmed upphör med gymnasieutbildning vid gymnasiet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har i februari 2009 yttrat sig över en motion om grön rehabilitering och natur och djur i vården och därvid konstaterat att ett införande av nya behandlingsmetoder är en tidskrävande process som föregås av evidensstudier, studier kring nytta och kostnadseffektivitet samt hur behandlingsformen ska implementeras i vården.

Om en ny behandlingsmetod är färdig för införande och utbildning i metoden ska ske genom uppdragsutbildning vid naturbruksgymnasierna vid Säbyholm och/eller Berga enligt motionärernas förslag, konstaterar förvaltningen att direktavtal med gymnasierna inte kan träffas, utan att upphandling måste ske i konkurrens enligt lagen om offentlig upphandling.

Catarina Andersson Forsman

Patrik Hansson